

Waarom werken via SMART.be niet altijd even 'smart' is...

Een verwittigd artiest is er twee waard!

Het sociaal statuut van de kunstenaar

Het sociaal statuut van de kunstenaar werd in december 2002 fundamenteel gewijzigd met het oog op een betere bescherming van de kunstenaars.

Zo werd een specifiek artikel in de regelgeving van de Sociale Zekerheid voorzien dat zegt dat artiesten verondersteld worden onder het systeem van de sociale zekerheid voor werknemers te vallen, ook al is er geen sprake van een arbeidsovereenkomst. Dit werd zo geregeld omdat het voor kunstenaars/artiesten op juridisch vlak niet altijd zomaar vanzelfsprekend was om het bestaan van een arbeidsovereenkomst te bewijzen. Dergelijke in regel uitzonderlijke situaties kennen dankzij deze bepaling op zijn minst een sociale bescherming.

Indien de kunstenaar liever onder het statuut van zelfstandige werkt, kan deze een zogenaamde 'zelfstandigheidverklaring' bij de Commissie Kunstenaars aanvragen. Voor zaakvoerders van een vennootschap is deze verklaring niet nodig.

Een probleem ontstaat

In de praktijk merken de vakbonden dat SMart.be in de meeste gevallen systematisch stelt dat artiesten prestaties leveren zonder dat er een arbeidsovereenkomst van toepassing is. De gevolgen hiervan gaan verder dan op het eerste gezicht lijkt:

In dergelijke gevallen is de wetgeving van de sociale zekerheid over het algemeen dan wél van toepassing(*), MAAR niet de regels van het arbeidsrecht! Er is misschien wel een contract, maar zagezegd geen arbeidsovereenkomst.

Gevolgen

Loonbarena's die collectief afgesproken zijn, de Loonbeschermingswet, de arbeidsduurregeling, enz... zijn allemaal

niet van toepassing door de werkwijze van SMart. Los van de sociale zekerheid ben je als artiest een vogel voor de kat wat andere beschermende regels betreffen. Als je via SMart artistieke prestaties levert, is de kans heel groot dat zij jou niet als werknemer beschouwen. Ook al zou je dit denken. SMart verklaart zelf geen werkgever te zijn, maar volgens de werking van SMart zou je "opdrachtgever" dit evenmin zijn.

- Wat als je als vrouwelijke artiest bvb zwanger wordt? Regel je je contracten via SMart.be, dan heb je pech want geen enkele regelgeving kan je beschermen.
- De brutolonen worden niet volgens de officiële barema's betaald.
- SMart betaalt aan kunstenaars geen eindejaarspremie.
- Er is geen wettelijk aanvullend pensioen.
- Word je ziek... jammer, er is geen sprake van een schorsingsregeling zoals dat voor een gewone werknemer wel bestaat. Geen gewaarborgd loon, dus.

Dit lijstje kunnen we nog aanvullen met vele andere situaties. Het arbeidsrecht heeft heel belangrijke gevolgen.

Vele rechten die binnen de sector cultuur werden opgebouwd, worden door de werkwijze van SMart.be fundamenteel uitgehold. SMart.be miskent de artiest als werknemer! Dit kunnen wij niet langer aanzien.

Vakbondseis

Omdat het voor artiesten onbegonnen werk is om het bestaan van een arbeidsovereenkomst te bewijzen, vinden wij dat alle kunstenaars recht hebben op een erkende tewerkstelling als werknemer. Ook onder het Arbeidsrecht!

Wij pleiten ervoor dat de kunstenaars naast de sociale zekerheid voor werknemers ook de voordelen en bescherming van het arbeidsrecht krijgen. Een tewerkstelling onder arbeidsovereenkomst mag niet louter een illusie zijn. Het moet ook effectief een arbeidsovereenkomst zijn.!

(*) Ook voor de sociale zekerheid zijn er een aantal afwijkingen zoals op het vlak van de jaarlijkse vakantie en de werkloosheid. Deze uitzonderingsregels voorzien wel dat diegene die het statuut van de kunstenaar heeft wel rechten kan laten gelden vanuit de sociale zekerheid doch onder andere voorwaarden en die niet steeds evenwaardig zijn met de mensen die een tewerkstelling kennen via een arbeidsovereenkomst.

Bijvoorbeeld: De bepalingen van de gelijkgestelde periodes om recht te hebben op vakantie gelden eveneens voor kunstenaars doch rekening houdend met de voorwaarden dat om deze gelijkstelling te kunnen genieten, men verbonden moet geweest zijn door een arbeidsovereenkomst op de eerste dag van de gelijkgestelde periode, wat voor sommige kunstenaars tewerkgesteld bij SMart niet het geval is.